

Przegląd Prawno-Ekonomiczny

REVIEW OF LAW, BUSINESS & ECONOMICS

lipiec-sierpień-wrzesień

Nr 44/2
(3/2018)

WYDZIAŁ ZAMIEJSKOWY
PRAWA I NAUK
O SPOŁECZEŃSTWIE | **KUL**

WYDAWCA

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II | Wydział Zamiejscowy Prawa i Nauk o Społeczeństwie
w Stalowej Woli

ADRES REDAKCJI

Redakcja „Przeglądu Prawno-Ekonomicznego” | 37-450 Stalowa Wola, ul. Ofiar Katynia 6a |
e-mail: ppe@kul.pl

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

dr Artur Lis – redaktor naczelny (editor-in-chief) | dr David W. Lutz (Holy Cross College w Notre Dame, USA) | dr Dariusz Żak – zastępcy redaktora naczelnego (associate editors) | dr hab. Grzegorz Wolak – sekretarz redakcji (administrative editor) | dr hab. Piotr T. Nowakowski – redaktor ds. międzynarodowych (international editor) | dr Filip Ciepły, dr Isaac Desta (Holy Cross College w Notre Dame, USA), dr Dorota Tokarska, dr Dominik Tyrawa, dr Timothy Wright (Holy Cross College w Notre Dame, USA) – redaktorzy tematyczni (subject editors) | dr Piotr Pomorski – redaktor statystyczny (statistical editor) | mgr Agnieszka Lis – redaktor językowy polskojęzyczny (Polish-language editor) | mgr Tomasz Deptuła (USA) – redaktor językowy anglojęzyczny (English-language editor) | prof. dr hab. Nikolaï Gołowaty (UKRAINA) – redaktor językowy rosyjskojęzyczny | dr Judyta Przyłuska-Schmitt – redaktor konsultant (consulting editor) | mgr Rafał Podlesny – redaktor techniczny (layout editor)

RADA NAUKOWA

ks. prof. dr hab. Antoni DĘBIŃSKI (Rektor KUL Lublin) | prof. dr hab. Thomas BURZYCKI (Holy Cross College w Notre Dame, USA) | prof. dr hab. Wiktor CZEPUKO (Ukraina) | dr hab. Leszek CWIKAŁA (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Czesław DEPTUŁA (KUL Lublin) | dr hab. Marzena DYJAKOWSKA (KUL Lublin) | abp. prof. dr hab. Andrzej DZIĘGA (Szczecin) | dr hab. Krzysztof GRZEGORCZYK (Wyższa Szkoła Humanistyczno-Przyrodnicza w Sandomierzu) | nadkom. dr Dominik HRYSZKIEWICZ (Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie) | prof. dr hab. Aleks JULDASZEW (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | prof. dr hab. Marian KOZACZKA (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Andrzej KUCZUMOW (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Pantelis KYRMIZOGLOU (Alexander TEI of Thessaloniki, Greece) | dr hab. Antoni MAGDOŃ (KUL Stalowa Wola) | ks. prof. dr hab. Henryk MISZTAŁ (KUL Lublin) | prof. dr hab. Wojciech NASIEROWSKI (University of New Brunswick) | prof. dr hab. Jurij PACZKOWSKI (Ukraina) | prof. dr hab. Pylyp PYLYPENKO (Ukraina) | prof. dr hab. Anton STASCH (European Akademy of Technology & Management, Oedheim Niemcy) | prof. dr hab. Tomasz WIELICKI (California State University, Fresno) | ks. dr hab. Krzysztof WARCHAŁOWSKI (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego)

RECENZENCI ZEWNĘTRZNI

dr hab. Leszek BIELECKI (Wyższa Szkoła Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych w Kielcach) | dr Walentyn GOŁOWCZENKO (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | dr hab. Mirosław KARPIUK (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) | dr Barbara Lubas (Nadbużańska Szkoła Wyższa w Siemiatyczach) | prof. dr hab. Oleksander MEREŻKO (Ukraina) | dr Kiril MURAWIEW (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | dr Łukasz Jerzy PIKULA (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach) | ks. dr hab. Tomasz RAKOCZY (Uniwersytet Zielonogórski) | dr hab. Krystyna ROSŁANOWSKA-PLICHCIŃSKA (Wyższa Szkoła Zarządzania i Ekologii w Warszawie) | dr hab. Piotr RYGUŁA (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) | dr hab. Romuald SZEREMIETIEW (Akademia Obrony Narodowej) | prof. dr hab. Jerzy Tomasz SZKUTNIK (Politechnika Częstochowska) | prof. dr hab. Dariusz SZPOPER (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) | dr hab. Andrzej SZYMAŃSKI (Uniwersytet Opolski) | dr Agnieszka OGRODNIK-KALITA (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie)

DRUK I OPRAWA

VOLUMINA.PL DANIEL KRZANOWSKI | ul. Ks. Witolda 7-9, 71-063 Szczecin | tel. 91 812 09 08 | e-mail: druk@volumina.pl

ISSN 1898-2166 | Nakład 300 egz.

Ksiądz dr Marek Kozera

Spis treści

Artykuły

LESZEK ÓWIKŁA *Respublica bene ordinata*. Udział elit prawosławnych w życiu politycznym w Rzeczypospolitej w XV – XVIII w. (część I) | 21

FILIP CIEPŁY *Normatywna koherencja prawa i moralności* | 38

DOMINIK TYRAWA *Omnibus bonis expedit salvam esse rem publicam. Uwagi na tle modelu bezpieczeństwa w polskiej Konstytucji* | 50

KONRAD DYDA *Urząd proboszcza i wikariusza w kodyfikacjach prawa Kościoła łacińskiego* | 60

ADRIAN ROMKOWSKI *Artykuł 256 § 1 kk w świetle wyrażonej w art. 42 ust. 1 Konstytucji zasady nullum crimen sine lege (certa)* | 72

JERZY NIKOŁAJEW *Kodeksowe uprawnienia skazanych i tymczasowo aresztowanych wynikające z realizacji wolności sumienia i religii. Norma prawna a praktyka* | 96

KAZIMIERA JUSZKA, KAROL JUSZKA *Badawcza weryfikacja przestrzegania zasad prowadzenia oględzin w sprawach o zabójstwa w Polsce* | 121

MAŁGORZATA SZYDŁO-KALINKA *Nadzór kuratora sądowego jako jedno z możliwych zarządzeń sądu opiekuńczego* | 131

PAULINA LEDWOŃ *Problemy interpretacyjne związane z procesem powstania odrębnej własności lokalu z mocy prawa* | 148

MATEUSZ ANIOŁ *Interpretacja sprawiedliwości jako konfliktu* | 157

ANNA MARIA BARAŃSKA *Cesja umowy w prawie włoskim* | 166

ŁUKASZ CHYLA *Prawne aspekty klonowania ludzi w perspektywie regulacji międzynarodowych* | 177

ALEKSANDRA RUDKOWSKA, PATRYCJA FIGUŁA *Rola sędziego w kształtowaniu polubownych metod rozwiązywania sporów w świetle przepisów kodeksu postępowania cywilnego* | 196

ANNA MOSKAL *Analiza krytyczna rozszerzania zakresu podmiotowego i przedmiotowego klauzuli sumienia po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 października 2015* | 212

PIOTR ARTUR OLECHOWSKI *Uwagi na temat Wojewódzkich Komisji do spraw orzekania o Zdarzeniach Medycznych w kontekście metod ADR* | 228

BARTŁOMIEJ ORAWIEC *Jakie wzory są chronione przez zarejestrowane wzory wspólnotowe w postaci obrazów przygotowanych przy wykorzystaniu programu komputerowego Computer Assisted Design (CAD)?* | 239

MAGDALENA STOPIAK *Nowe technologie a walka z oszustwami VAT* | 249

EWA KRUK *Kwestia dobrowolnego poddania się karze a niestawiennictwo oskarżyciela publicznego na rozprawę w trybie art. 46 § 2 k.p.k.* | 261

DAMIAN GIL *Nemo se ipse accusare tenetur a obecna sytuacja oskarżonego* | 271

AGNIESZKA KRAHEK *Uwalnianie nanoodpadów do środowiska – ryzyko, zagrożenia i aspekty prawne* | 285

PAULINA KOWALSKA *Błędne pouczenie sądu o dopuszczalności, terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia a brak tej informacji* | 303

IWO JAROSZ *Krytyka instytucji kapitału zakładowego a Projekt Societas Unius Personae* | 316

JAKUB NIEMIEC *Uwagi na temat ładu korporacyjnego w Chińskiej Republice Ludowej* | 333

TOMASZ GUZIK *Zastosowania modelu homo oeconomicus w analizie ekonomicznej ugody administracyjnej (art. 114 k.p.a.)* | 348

WALDEMAR ZADWORNY, STANISŁAW GEMRA *Ocena jakości usług w transporcie zbiorowym na przykładzie Miejskiego Zakładu Komunikacji Spółka z o.o. w Jarosławiu* | 366

Glosa

GRZEGORZ WOLAK *Samodzielność tytułu do dziedziczenia z ustawy przez dalszych następnych a odrzucenie spadku. Glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2016 r., II CSK 529/15* | 380

Recenzja

ARTUR LIS *Pavel Otmar Krafl, Polské provinciální synody 13.-15. století* | 397

Contents

Articles

LESZEK ÓWIKŁA *Respublica bene ordinata. Participation of Orthodox Elite in political life in the 15th and 18th century Republic. (part I)* | 21

FILIP CIEPŁY *Normative Coherence of Law and Morality* | 38

DOMINIK TYRAWA *Omnibus bonis expedit salvam esse rem publicam. Comments on the background of the security model in the Polish Constitution* | 50

KONRAD DYDA *The ecclesiastical office of parish priest and vicar in codifications of latin Church* | 60

ADRIAN ROMKOWSKI *Article 256 § 1 of Polish criminal code in the perspective of constitutional principle nullum crimen sine lege (certa) in article 42.1 of the Constitution* | 72

JERZY NIKOŁAJEW *Codex rights of convicts and detainees resulting from the implementation of freedom of conscience and religion. Legal norm and practice* | 96

KAZIMIERA JUSZKA, KAROL JUSZKA *Studies vetting the observance of rules for conducting forensic evidence by inspection in killing cases in Poland* | 121

MAŁGORZATA SZYDŁO-KALINKA *Supervision of a probation officer as one of the possible orders of the guardianship court* | 131

PAULINA LEDWOŃ *Interpretation problems related to the issue of the creation of a separate ownership of premises by virtue of law* | 148

MATEUSZ ANIOŁ *Interpretation of Justice as a Conflict* | 157

ANNA MARIA BARAŃSKA *Assignment of contract rights in Italian law* | 166

ŁUKASZ CHYLA *Legal aspects of human cloning under international regulations* | 177

ALEKSANDRA RUDKOWSKA, PATRYCJA FIGUŁA *Role of the judge in the forming of amicable methods of solving disputes in the light of provisions of the Code of Civil Procedure* | 196

ANNA MOSKAL *Critical analysis of the extension of subjective scope of conscience clause after the verdict of the Constitutional Tribunal from 7th October 2015* | 212

PIOTR ARTUR OLECHOWSKI *Comments on the Provincial Commission for the adjudication of Medical Events in the context of ADR methods* | 228

BARTŁOMIEJ ORAWIEC *What is the design protected by a CAD rendered Registered Community Design?* | 239

MAGDALENA STOPIAK *New technologies and the fight against VAT fraud* | 249

EWA KRUK *The issue of voluntary submission to penalty and non-appearance of the public prosecutor in the trial pursuant to Art. 46 § 2 of the Code of Criminal Procedure* | 261

DAMIAN GIL *Nemo se ipse accusare tenetur and the current situation of the accused* | 271

AGNIESZKA KRAMEK *Releasing nanowaste to the environment - risks, threats and legal aspects* | 295

PAULINA KOWALSKA *Erroneous court instruction on admissibility, date and manner of lodging an appeal and lack of this information* | 303

IWO JAROSZ *Critical approaches to share capital and the draft Societas Unius Personae Regulations* | 316

JAKUB NIEMIEC *Remarks on corporate governance in People's Republic of China* | 333

TOMASZ GUZIK *Applications of homo oeconomicus concept in economic analysis of Polish administrative agreement* | 348

WALDEMAR ZADWORNÝ, STANISŁAW GEMRA *Evaluation of public transport service quality based on Municipal Transport Company "Private Limited Company in Jarosław"* | 366

Gloss

GRZEGORZ WOLAK *Independence of the statutory inheritance right by remoter descendants and rejection of inheritance. Gloss to the decision of the Supreme Court of 15 June 2016, II CSK 529/15* | 380

Review

ARTUR LIS *Pavel Otmar Krafl, Polské provinciální synody 13.-15. století* | 397

Magdalena Stopiak

Nowe technologie a walka z oszustwami VAT

New technologies and the fight against VAT fraud

Wstęp

Zjawisko wyłudzenia podatku VAT stało się na tyle powszechne, że konieczne jest znalezienie nowych metod, które pomogą w walce z tym procesem. Ministerstwo Finansów określiło zakres należytej staranności, którą musi wykazać podatnik w kontaktach z pozostałymi uczestnikami obrotu, by uzyskać prawo do odliczenia podatku VAT. Jednakże nie jest to wystarczająca metoda – potrzebne są bardziej zdecydowane sposoby walki z oszustami podatkowymi. Ministerstwo Finansów aktualnie przede wszystkim skupiło swoją uwagę na działalności prewencyjnej – zapobieganiu działalności przestępczej i odstraszeniu potencjalnych oszustów. Ustawodawca podjął walkę z wyłudzeniami VAT przy pomocy nowych technologii. W tym celu wprowadzono informatyzację ewidencji ksiąg rachunkowych, co ma pozwalać na bieżące monitorowanie wszystkich transakcji dokonywanych przez przedsiębiorców. To one dzięki swoim możliwościom, tj. szybkości przekazywania informacji w postaci Jednolitego Pliku Kontrolnego mają umożliwić skuteczny, a przede wszystkim bieżący monitoring transakcji zawieranych przez podatników, co pozwoli na wykrycie sytuacji potencjalnie niebezpiecznych dla budżetu państwa. Efektem działań ustawodawcy poza Jednolitym Plikiem Kontrolnym, jest System Teleinformatyczny Izby Rozliczeniowej (STIR), który umożliwi Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej na monitorowanie rachunków bankowych podmiotów, niebędących osobami fizycznymi, które mają otwarty rachunek bankowy dla celów nieprywatnych. Powyższe działania dążą do informatyzacji działalności organów skarbowych, a co za tym idzie do większej transparentności przekazywanych informacji.

Większa przejrzystość (zagwarantowana przez STIR) i elektroniczne prowadzenie ewidencji czynnych podatników VAT ma być remedium na próby wyłudzeń podatku VAT. Działalność ustawodawcy nie pozostaje bez echa wśród przedsiębiorców. Nowe regulacje, zwłaszcza związane z informatyzacją działalności administracji skarbowej, wzbudzają niepokój nawet uczciwych uczestników obrotu. Ryzyko związane z narażeniem się na odpowiedzialność przed organem skarbowym staje się coraz większe, zwłaszcza pośród niejasnych przepisów.

1. Istota tzw. karuzeli VAT

Zanim przejdzie się do pogłębionej analizy na temat nowych sposobów walki z wyłudzeniami podatku VAT należy zatrzymać się i wyjaśnić na czym polegają w istocie tzw. przestępstwa karuzelowe. Taka nazwa jest adekwatna, gdyż jak T. Pabiański pisze: „sprzedawane towary krążą między poszczególnymi podmiotami zaangażowanymi (świadomie bądź nie) w przestępczy łańcuch dostaw”¹. Sam wyraz „karuzela” bierze się zatem od mechanizmu na jakim opiera się cała procedura wyłudzenia podatku VAT. Należy podkreślić, że w praktyce zdarzają się sytuacje, w których przedsiębiorca nieświadomie staje się uczestnikiem złożonego mechanizmu, który ma na celu wyprowadzenie pieniędzy z budżetu państwa. Łańcuch ten może być rozbudowany i zawierać w sobie podmioty niepowiązane z działalnością przestępczą.

Najczęściej w celu wyprowadzenia pieniędzy z budżetu państwa oszuści korzystają z możliwości, które daje im wewnątrzspółnotowa dostawa towarów. Umożliwia ona sprzedawcy (X), znajdującemu się w innym kraju członkowskim (w przypadku sprzedaży towarów poza jego granice, np. przy sprzedaży towarów z Niemiec do Polski), na opodatkowanie sprzedaży 0% stawką VAT. Obowiązek wykazania podatku naliczonego i należnego ciąży na nabywcy (Y), który realizuje wewnątrzspółnotowe nabycie towarów². Znacznie upraszczając, w takiej sytuacji podmiot znajdujący się w Polsce jest zobligowany do zapłaty podatku należnego, co uprawni go do odliczenia podatku w przypadku dalszej odsprzedaży produktów. W tym celu podmiot Y dokonuje dalszego zbycia towarów, pobiera podatek od kolejnego podmiotu (Z), jednakże nigdy nie deklaruje go

¹ T. Pabiański, Zorganizowane działania przestępcze wykorzystujące mechanizmy konstrukcyjne podatku VAT, *Przegląd Podatkowy* 2007/1, s. 20.

² W. Kotowski, *Karuzele podatkowe* [w:] Irena Ożóg (red.), *Przestępstwa karuzelowe i inne oszustwa w VAT*, Warszawa 2017, s. 20.

organom skarbowym, a finalnie znika³. Kolejny kontrahent (Z) na podstawie wystawionej faktury VAT odlicza podatek naliczony, który powinien być zapłacony przez drugi podmiot w łańcuchu – (Y). Następnie dokonuje odsprzedaży towaru w ramach wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów, w związku z tym nie musi płacić podatku z tytułu zbycia towaru, a otrzymuje od urzędu skarbowego cały VAT naliczony.

Powyższy, uproszczony schemat działania tzw. karuzel VAT pozwala na wyłudzenie pieniędzy z budżetu państwa w kilku miejscach. Po raz pierwszy przez brak deklaracji podatku VAT organowi skarbowemu podmiot Y uzyskuje przysporzenie majątkowe. Ponadto budżet państwa traci poprzez zwrot podatku VAT podmiotowi Z, który to podatek nie został wcześniej uregulowany⁴.

W celu zapobiegania działalności przestępczej, Ministerstwo Finansów i Krajowa Administracja Skarbowa, we współpracy z podmiotami zewnętrznymi, wypracowały w 2018 r. dokument „Dobre Praktyki VAT”⁵, który ma służyć czynnym podatnikom VAT jako kodeks reguł należytej staranności. Zawarte w dokumencie reguły postępowania pozwolą na zweryfikowanie, czy podatnik działał w danej transakcji przy zachowaniu należytej staranności. W „Dobrych praktykach VAT” opisano zasady, którymi powinien się kierować rzetelny podatnik podczas zawierania umów sprzedaży towarów opodatkowanych podatkiem VAT. Przede wszystkim w dokumencie wskazuje się, że należy sprawdzić: dane rejestrowe podatnika takie jak KRS, NIP, REGON, status czynnego podatnika na stronie prowadzonej przez Ministerstwo Finansów (https://ppuslugi.mf.gov.pl/_/), działalność kontrahenta oraz istnienie jego siedziby w sieci Internet, np. przy pomocy wyszukiwarki Google⁶. Poza tym, do obowiązków podatnika należy sprawdzenie, czy cena kupowanego produktu znacząco nie odbiega od ceny rynkowej⁷. Działanie zgodnie z wymienionymi regułami postępowania ma zagwarantować udowodnienie dochowania należytej staranności w transakcji, w sytuacji, gdy druga strona umowy okaże tzw. znikającym podatnikiem. Tym samym uczciwy podatnik będzie mógł uzyskać odliczenie podatku i zwolnić się z ewentualnej odpowiedzialności karnoskarbowej.

Jednakże nawet najbardziej rozwinięte procedury sprawdzania kontrahentów przerzucają jedynie odpowiedzialność na podmiot kupujący. Często w praktyce

³ Ibidem, s. 22.

⁴ J. Rusek, Prawo do odliczenia VAT w transakcjach karuzelowych w świetle orzecznictwa polskich sądów administracyjnych, *Przegląd Podatkowy* 2012, LEX 2018.

⁵ Dobre praktyki VAT, <https://www.mf.gov.pl/documents/764034/6098176/pismo+Podkarpackiego+Klubu+BiznesuZa%C5%82%C4%85cznik.pdf>, [dostęp: 14.05.2018r., 9:15].

⁶ Ibidem.

⁷ Ibidem.

zdarza się, że podatnik nie ma świadomości, że stał się elementem rozbudowanej procedury ukierunkowanej na wyłudzenie podatku VAT. Nie jest to dobre wyjście z zaistniałej sytuacji, gdyż uczciwy podatnik nie ma zagwarantowanej pewności, że jego ocena co do rzetelności kontrahenta pokryje się z późniejszą oceną organu podatkowego. Same „Dobre Praktyki VAT” wydają się mocno odbiegać od rzeczywistości otaczającej przedsiębiorców. Przykładowo, w niniejszym dokumencie wskazuje się, że jeśli sama cena towaru jest 20% niższa od ceny rynkowej towaru to jest to sygnałem, który ma wzbudzić wątpliwości podatnika co do rzetelności jego kontrahenta⁸. Nie sposób się z tym zgodzić. W powszechnym obrocie zdarzają się sytuacje, w których podmiot kończący działalność, posiadający towary z krótką datą przydatności lub towary sezonowe chce się ich wyzbycić w jak najkrótszym czasie, w związku z czym zbywa je znacznie taniej. Zgodnie z powyższym dokumentem z takiej sytuacji nie powinien korzystać rzetelny podatnik VAT. Oznacza to tyle, że podatnik powinien raczej unikać zakupu towarów po okazjonalnej cenie, gdyż w takim wypadku będzie zobowiązany do wyjaśnienia dlaczego nabył przedmiot po cenie znacząco odbiegającej od ceny rynkowej, a w ostateczności narazi się nawet na odpowiedzialność karnoskarbową.

Wykazanie przykładowych słabości „Dobrych praktyk VAT” uzasadnia pochylenie się nad regulacją dotyczącą informatyzacji wprowadzanej przez Ministerstwo Finansów. Być może wprowadzenie Jednolitego Pliku Kontrolnego, oraz Systemu Teleinformatycznego Izby Rozliczeniowej (STIR) pozwoli na ograniczenie przypadków wyłudzeń podatku VAT, jednocześnie nie przerzucając odpowiedzialności na uczciwych podatników.

2. Jednolity Plik Kontrolny

Jedną z regulacji, która ma uchronić budżet państwa od strat wynikających z wyłudzeń podatku VAT jest funkcjonujący od 2016 roku obowiązek prowadzenia ewidencji VAT wyłącznie w formie elektronicznej, co wynika z art. 109 ust. 3 w zw. z art. 109 ust. 8a ustawy o podatku od towarów i usług⁹ (dalej: ustawa VAT). W związku z tym większość deklaracji VAT ma być przesyłana wyłącznie drogą elektroniczną, w tym między innymi deklaracje VAT-7, VAT-7K¹⁰. Samo wprowadzenie obowiązku, który wymaga przekazywania informacji w formie

⁸ Ibidem.

⁹ Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U.2017.1221 j.t.).

¹⁰ J. Ziętek, Zmiany w VAT na 2018 r., Monitor Podatkowy 2018, Nr 2, s. 11.

elektronicznej implikuje konieczność dostosowania elektronicznej formy ich przechowywania, porządkowania i przesyłania. Ordynacja podatkowa uszczegóławia niniejszy obowiązek. Wskazano tam na formę w jakiej mają zostać przesyłane informacje dotyczące stanu ksiąg rachunkowych przedsiębiorstwa w danym okresie. Jednolity Plik JPK_VAT (Jednolity Plik Kontrolny) opisany w art. 193a § 2 Ordynacji Podatkowej¹¹ (dalej: o.p.) wzoruje się na pliku SAF-T (ang. Standard Audit File – Tax – SAF-T) zaproponowanym przez OECD, który jest używany w wielu państwach europejskich¹². Plik odzwierciedla stan ksiąg rachunkowych przedsiębiorstwa, informując o operacjach gospodarczych we wskazanym okresie w przedsiębiorstwie¹³. Wprowadzenie tej regulacji wzbudziło niepokój wśród wielu przedsiębiorców, którzy dotychczas nie korzystali z elektronicznej formy prowadzenia ksiąg rachunkowych, bowiem muszą teraz dostosować swoją działalność do nowej formy przesyłania informacji.

Obowiązek prowadzenia elektronicznej ewidencji rachunkowej był wprowadzany etapami. I tak kolejno, początkowo obowiązkiem składania do każdego 25 dnia miesiąca pliku JPK_VAT zostali objęci duzi przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej¹⁴, a od 1 stycznia 2017 roku także mali i średni. Rok 2018 stał się natomiast przełomem w tej kwestii dla mikroprzedsiębiorców, gdyż to oni zostali zobligowani do złożenia pliku JPK_VAT od 1 stycznia 2018r. Ustawodawca nie objął wszystkich czynnych podatników VAT zakresem tych regulacji. W art. 133 ust. 1 ustawy VAT dokonał zwolnienia podmiotowego drobnych przedsiębiorców, u których wartość sprzedaży w ubiegłym roku podatkowym nie przekroczyła 200 000 zł netto¹⁵.

Zgodnie z powołanym wyżej przepisem podatnicy są zobowiązani do składania pliku JPK_VAT do każdego 25 dnia miesiąca. Rodzi to problemy dla podatników składających deklaracje VAT kwartalnie. W wypadku takiej formy rozliczeń z fiskusem czynni podatnicy VAT, którzy dotychczas koncentrowali się na wykonaniu obowiązków podatkowych w trzecim miesiącu kwartału muszą poczynić albo dodatkowe wydatki na obsługę rachunkowości, albo sami włożyć więcej pracy, by przesyłać co miesiąc pliki JPK_VAT. Dodatkowo, w mniejszych przedsiębiorstwach wprowadzenie tego obowiązku może spowodować konieczność wprowadzenia systemów informatycznych, które wcześniej nie były

---

¹¹ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U.2017.201 j.t.)

¹² M. Damaz, Komentarz do art. 193a. [w:] H. Dzwonkowski (red.), Ordynacja Podatkowa. Komentarz., Legalis 2018.

¹³ B. Bryl, Wpływ jednolitego pliku kontrolnego na system rachunkowości przedsiębiorstwa, *Ekonomiczne Problemy Usług* nr 2/2017, s.29.

¹⁴ Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.2004.173 j.t.)

¹⁵ T. Michalik, Komentarz do art. 133 VAT [w:] T. Michalik (red.), Komentarz, Legalis 2018.

potrzebne¹⁶, a co za tym idzie zwiększy to koszty prowadzenia działalności. Co prawda, należy wskazać, że od 2017 roku tylko mali podatnicy, którzy wybrali metodę kasową lub zawiadomili o tym naczelnika urzędu skarbowego są uprawnieni do składania deklaracji kwartalnie¹⁷. Nie tworzą oni jednak zamkniętego zbioru desygnatów. Z tego kręgu, również dla bezpieczeństwa budżetu państwa, wykluczone zostały podmioty, które potencjalnie mogą działać w celu wyłudzeń podatku VAT¹⁸. Ustawodawca i w tym wyłączeniu kierował się celem uszczelnienia podatku VAT, gdyż rozliczenia kwartalne także były wykorzystywane przez oszustów. Bowiem w okresie trzymiesięcznym przy rozliczeniu kwartalnym, pozostawiono podatnikom dużą możliwość do dokonywania transakcji, które były wykorzystane w celu wyłudzenia podatku VAT, a ograniczało to znacząco możliwości organów na ich wykrycie ze względu na długi czas, który mijał zanim organy skarbowe powzięły informacje o podejrzanych transakcjach¹⁹.

Wdrożenie do ustawy VAT obowiązku składania deklaracji w formie elektronicznej należy odbierać jako kolejny krok w stronę informatyzacji rachunkowości. Pośrednio, wprowadzenie niniejszej regulacji wpływa także na informatyzację samych przedsiębiorców, którzy dotychczas nie zdecydowali się na elektroniczne prowadzenie ksiąg rachunkowych. Wydaje się, że w związku z obowiązkiem comiesięcznego przekazywania ewidencji VAT organom skarbowym zbędny okaże się w końcu sposób rozliczeń kwartalnych. Finalnie podatnik może dojść do wniosku, że skoro i tak jest obligowany do składania plików JPK_VAT co miesiąc, to dodatkowo zdecyduje się na rozliczenie miesięczne.

Forma i ujednoczenie reguł składania deklaracji podatkowych na pewno pozytywnie wpłyną na transparentność transakcji opodatkowanych VAT, co w konsekwencji przełoży się na szybkość działań organów skarbowych. Dodatkowo, przyjęcie takiej formy przekazywania informacji do organów skarbowych umożliwi przeprowadzenie elektronicznej kontroli podatkowej, co z pewnością

---

¹⁶ A. Plichta, M. Dybaś, Obowiązek raportowania comiesięcznego Jednolitego Pliku Kontrolnego dla ewidencji VAT [w:] M. Sidelnik, P. Grzanka (red.) Jednolity Plik Kontrolny, Warszawa 2017, 74-75, 77.

¹⁷ Art. 99 ust. 2 i art. 99 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U.2017.1221 j.t.)

¹⁸ Przepisów dotyczących małych podatników nie stosuje się zgodnie z art. 99 ust. 3a ustawy VAT do podatników: „rejestrowanych przez naczelnika urzędu skarbowego jako podatnicy VAT czynni - przez okres 12 miesięcy począwszy od miesiąca, w którym dokonana została rejestracja lub którzy w danym kwartale lub w poprzedzających go 4 kwartałach dokonali dostawy towarów, o których mowa w załączniku nr 13 do ustawy, chyba że łączna wartość tych dostaw bez kwoty podatku nie przekroczyła, w żadnym miesiącu z tych okresów, kwoty 50 000 zł”.

¹⁹ A. Plichta, M. Dybaś, op.cit., s. 77.

wpłynie na jej efektywność i skuteczność²⁰. Nie jest to jednak korzyść tylko dla państwa. Jednocześnie przejrzystość informacji wpłynie pozytywnie na przyspieszenie trwania ewentualnych kontroli skarbowych, które niejednokrotnie rozdziły duże straty dla przedsiębiorstw.

3. System Teleinformatyczny Izby Rozliczeniowej

Następnym narzędziem, które ma służyć zapobieganiu wyłudzeń podatku VAT jest System Teleinformatyczny Izby Rozliczeniowej (STIR). System ten został wprowadzony do Ordynacji podatkowej na podstawie ustawy z dnia 24 listopada 2017 roku²¹. Przedstawiony w niniejszej ustawie algorytm analityczny ma zapobiec wyprowadzaniu pieniędzy z budżetu państwa przez działalność przestępczą, przy wykorzystaniu systemu bankowego²². Dostęp do algorytmu będzie miał na podstawie art. 119 § 1 zn o.p. Szef Krajowej Administracji Skarbowej. Konieczność stworzenia takiego systemu uzasadnia się faktem, że nie ma aktualnie narzędzi, które umożliwią zablokowanie działań przestępczych przed wszczęciem postępowania karnego w danej sprawie. Z uzasadnienia niniejszej ustawy wynika, że system ten będzie się opierał na analizie logicznej, która dotyczyć będzie przepływów finansowych²³. Analiza algorytmu zgodnie z art. 119zn. § 1 o.p. będzie się opierała także o kryteria ekonomiczne, geograficzne, przedmiotowe, behawioralne oraz powiązań. W tym miejscu pojawiają się pierwsze wątpliwości. Każdy sektor gospodarki charakteryzuje się odmienną, własną specyfiką rozliczania transakcji handlowych. Trudno sobie wyobrazić, jak standaryzowany algorytm będzie potrafił zidentyfikować ryzyko we wszystkich dziedzinach gospodarki równocześnie, nie popełniając tym samym błędów. Skoro algorytm został stworzony do identyfikowania zagrożeń w związku z działalnością przestępczą, która w bankowości uzewnętrznia się najczęściej poprzez częste, natychmiastowe przelewy między różnymi podmiotami, może to doprowadzić do sytuacji, iż nawet uczciwy podmiot będzie poddany kontroli. Chociażby, dlatego że będzie wykonywał przelewy na wysokie kwoty z podmiotami powiązanymi.

---

²⁰ M. Damaz, op.cit. Legalis 2018.

²¹ Ustawa z dnia 24 listopada 2014 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych (Dz.U. 2017.2491).

²² Uzasadnienie projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych, druk nr 1880, <http://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/druk.xsp?nr=1880> [dostęp: 14.05.2018, 15:15].

²³ Ibidem.

Bowiem najczęściej to oszuści używają opcji przelewów natychmiastowych, wykonując między sobą wielokrotnie przelewy na takie kwoty²⁴.

Zgodnie z art. 119zv § 1 o.p. Szef Krajowej Administracji Skarbowej może zablokować rachunek podmiotów kwalifikowanych²⁵: „w przypadku, gdy na podstawie analizy ryzyka okaże się, że (1) podmiot może wykorzystywać działalność banków lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi lub do czynności zmierzających do wyłudzenia skarbowego, (2) a blokada rachunku podmiotu kwalifikowanego jest konieczna, aby temu przeciwdziałać”²⁶. Z powołanego przepisu wynika, że ustawa wymaga spełnienia obu wymienionych przesłanek, więc także nastąpienia stanu konieczności zastosowania takiej metody. Budzi wątpliwości kiedy będzie można zastosować blokadę rachunku bankowego, gdyż przesłanka „konieczności” jest zakreślona bardzo szeroko. W związku z tym już w uzasadnieniu do ustawy wprowadzającej ten przepis podjęto próbę wyjaśnienia stworzenia tak niedookreślonych przesłanek²⁷, jednak argumenty podane w celu wyjaśnienia motywów ustawodawcy wydają się być wątpliwe. Nietrafiony wydaje się argument z powołanego tam wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 października 2013, sygn. SK 40/12²⁸, który uznał konstytucyjność nieostrej przesłanki z art. 33 § 1 Ordynacji podatkowej, a tym samym przesłanki w art. 119zv są wystarczająco transparentne. Należy wskazać, iż skład orzekający Trybunału Konstytucyjnego rozpatrujący skargę konstytucyjną powołuje się na zgoła inny stan faktyczny, a ponadto analiza prawna dotyczy przesłanki: „uzasadnionej obawy niewykonania zobowiązania podatkowego”²⁹, która odbiega treścią od tej powołanej w art. 199zv o.p. Nieuprawnione jest twierdzenie, że zastosowanie niedookreślonej przesłanki w jednym przepisie, który został uznany za konstytucyjny, implikuje od razu zasadność tego rozwiązania w innym. Ponadto przesłanki zamieszczone w art. 119zn o.p. są zakreślone w sposób szerszy niż te powołane w art. 33 § 1 o.p., więc taka argumentacja nie usuwa wątpliwości co do konstytucyjności tego przepisu³⁰.

²⁴ Ibidem.

²⁵ Podmiot kwalifikowany – posiadacz rachunku bankowego inny niż osoba fizyczna, której rachunek służy dla celów prywatnych.

²⁶ Art. 119 zv § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U.2017.201 j.t.).

²⁷ Ibidem.

²⁸ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 października 2013 r. sgn. SK 40/12, Legalis nr 738106.

²⁹ Art. 33 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U.2017.201 j.t.).

³⁰ K. Teszner, Komentarz aktualizowany do art.119(zv) ustawy - Ordynacja podatkowa, [w:] L. Etel, K (red.), Ordynacja podatkowa. Komentarz aktualizowany, LEX 2018.

Warto wskazać, że Szef Krajowej Administracji Skarbowej może zastosować jeszcze dalej idące środki w przypadku uzasadnionej obawy, że podmiot kwalifikowany „nie wykona istniejącego lub mającego powstać zobowiązania podatkowego lub zobowiązania z tytułu odpowiedzialności podatkowej osób trzecich”³¹, których wartość przekracza 10 000 euro. W takiej sytuacji wyżej wspomniana blokada może zostać przedłużona postanowieniem do 3 miesięcy. Z samego art. 119zw § 1 o.p. nie wynika czym w istocie jest ów „w przyszłości mające powstać zobowiązanie”, co w praktyce prawdopodobnie spowoduje problemy interpretacyjne. Kompetencja Szefa Krajowej Administracji Skarbowej w opisanym przepisie znacząco ingeruje w zasadę zaufania obywateli do państwa, która wypływa z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej³². W związku z tym wydaje się dalece nieodpowiedzialnym posunięciem wyposażanie organu administracji skarbowej w tak daleko idące uprawnienia, które uzależnione są od autorytatywnego zinterpretowania danych okoliczności faktycznych.

Wątpliwa wydaje się konstytucyjność kompetencji przyznanych Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej, gdyż postanowienie co do ustanowienia blokady zależeć będzie od bardzo szeroko zakreślonej autorytatywnej decyzji organu. W związku z czym, poza zarzutem ewentualnej niekonstytucyjności przepisów, należy wskazać na pozostałe konsekwencje wprowadzenia blokad rachunków bankowych. O ile blokada zastosowana na 72 godziny nie powinna znacząco wpłynąć na sytuację przedsiębiorców, o tym już blokada ustanowiona na czas 3 miesięcy może istotnie oddziaływać na płynność finansową danego przedsiębiorstwa. Wiele przedsiębiorstw w związku z blokadą środków nie będzie w stanie zapłacić swoich regularnych zobowiązań (m.in. wobec dostawców i banków), co w konsekwencji może doprowadzić do postawienia w stan wymagalności całych wierzycelności wskutek ich wypowiedzenia, a w konsekwencji do powiększenia zadłużenia i niewykonania ciążących na przedsiębiorcy kolejnych zobowiązań. Finalnie może to doprowadzić do upadłości takiego podmiotu, gdyż w obrocie profesjonalnym ważnym aspektem działalności jest płynność aktywów. Na podstawie niedookreślonych przesłanek będzie mogła zostać znacznie ograniczona, co rodzi ogromne niebezpieczeństwo dla obrotu gospodarczego i godzi w zasadę zaufania obywateli do państwa.

Warto wskazać, że już kilka dni po rozpoczęciu działalności STIR Ministerstwo Finansów poinformowało o pierwszym sukcesie tego systemu. Dzięki działalności STIR udało się odnaleźć rachunek bankowy, który dopiero co został

³¹ Art. 119zw ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U.2017.201 j.t.).

³² Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997.78).

założony przez podejrzany podmiot i tym samym zabezpieczyć 350 tysięcy euro.³³ Na pewno STIR będzie systemem skutecznym, jednak należy zadać sobie pytanie, czy na pewno zgodnym z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej?

Zakończenie

Szacunki Komisji Europejskiej wskazują, że w samym 2013 roku luka w VAT w Polsce wyniosła ok. 42,8 miliarda złotych³⁴. W związku z tym uzasadnione są dążenia do ograniczenia wyprowadzania pieniędzy z budżetu państwa. Zdecydowanie najlepszą metodą w walce z wyłudzeniami jest korzystanie z innowacyjnych technologii, które umożliwiają na wykrycie potencjalnie niebezpiecznych transakcji, zanim jeszcze proces wyłudzenia podatku VAT się zakończy. Pozytywnie należy ocenić comiesięczne przesyłanie pliku JPK_VAT, które wpłynie na informatyzację wielu przedsiębiorstw, a także na większą transparentność ich ksiąg rachunkowych. Jednak nie należy jednak zapominać o ogromnej odpowiedzialności, jaka aktualnie ciąży na organach skarbowych. W przypadku pomyłki mogą swoim działaniem doprowadzić do destrukcyjnych skutków dla przedsiębiorców. Blokada konta przedsiębiorcy na czas do 3 miesięcy może spowodować brak płynności finansowej, a w konsekwencji upadłość podmiotu. W tym celu *de lege ferenda* powinno się przewidzieć parasol ochronny dla podatników, tak by byli chronieni przed ewentualnymi nadużyciami ze strony administracji. Bowiem długoletnie postępowania sądowe nie są w stanie rozwiązać sprawy w sposób ekonomicznie efektywny, gdy dojdzie do nadgorliwości ze strony organu skarbowego. Tym samym przydatny byłby doraźny sposób rozwiązywania ewentualnych sporów między administracją skarbową a podatnikiem, któremu zablokowano konto.

Bibliografia

- Dzwonkowski H. (red.), *Ordynacja Podatkowa. Komentarz.*, Legalis 2018.
Ożóg I., (red.), *Przestępstwa karuzelowe i inne oszustwa w VAT*, Warszawa 2017.
Etel L., (red.), *Ordynacja podatkowa. Komentarz aktualizowany*, LEX 2018.
Michalik T. (red.), *Komentarz*, Legalis 2018.

³³ STIR już przynosi efekty, https://www.mf.gov.pl/krajowa-administracja-skarbowa/wiadomosci/komunikaty/-/asset_publisher/2UWl/content/stir-juz-przynosi-efekty/pop_up?_101_INSTANCE_2UWl_viewMode=print, [dostęp: 15.05.2018 r., 10:12].

³⁴ T. Tratkiewicz, Luka w VAT – sposoby przeciwdziałania w Polsce i Unii Europejskiej, *Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego*, s. 187.

Sidelnik M., Grzanka P., (red.) *Jednolity Plik Kontrolny*, Warszawa 2017.

Czasopisma

- Bryl B., *Wpływ jednolitego pliku kontrolnego na system rachunkowości przedsiębiorstw*, „Ekonomiczne Problemy Usług” nr 2/2017.
- Rusek J., *Prawo do odliczenia VAT w transakcjach karuzelowych w świetle orzecznictwa polskich sądów administracyjnych*, „Przegląd Podatkowy” 6(2012), s. 31-37.
- Ziętek J., *Zmiany w VAT na 2018 r.*, „Monitor Podatkowy” 2018 nr 2.
- Pabiański T., *Zorganizowane działania przestępcze wykorzystujące mechanizmy konstrukcyjne podatku VAT*, „Przegląd Podatkowy” 2007 nr 1.
- Tratkiewicz T., *Luka w VAT – sposoby przeciwdziałania w Polsce i Unii Europejskiej*, „Studia Ekonomiczne” 2016, nr 294.

Strony internetowe

- Dobre praktyki VAT, <https://www.mf.gov.pl/documents/764034/6098176/pismo+Podkarpackiego+Klubu+BiznesuZa%C5%82%C4%85cznik.pdf>, [dostęp: 14.05.2018r., 9:15].
- Uzasadnienie projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych, druk nr 1880, <http://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/druk.xsp?nr=1880> [dostęp: 14.05.2018, 15:15].
- STIR już przynosi efekty, https://www.mf.gov.pl/krajowa-administracja-skarbowa/wiadomosci/komunikaty/-/asset_publisher/2UWl/content/stir-juz-przynosi-efekty/pop_up?_101_INSTANCE_2UWl_viewMode=print, [dostęp: 15.05.2018 r., 10:12].

Akty prawne

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997.78).
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U.2017.201 j.t.).
- Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U.2017.1221 j.t.).
- Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.2004.173 j.t.).
- Ustawa z dnia 24 listopada 2014 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych (Dz.U. 2017.2491).

Streszczenie

Zjawisko wyłudzenia podatku VAT jest od lat powszechnym problemem dla budżetu państwa. Ministerstwo Finansów stara się walczyć z tzw. przestępstwami karuzelowymi, jednakże oszuści prześcigają się w budowaniu nowych struktur, które umożliwią im wyprowadzenie pieniędzy z budżetu państwa. W tym celu należy wyjaśnić na czym

polega istota tych przestępstw, a także przedstawić dotychczasowe sposoby walki z wyłudzeniami podatku VAT. Analizie poddane zostaną także nowe rozwiązania wprowadzone przez ustawodawcę, tj. plik JPK (Jednolity Plik Kontrolny), a także STIR (System Teleinformatyczny Izby Rozliczeniowej). Zostały one wprowadzone jako nowe instrumenty przeznaczone do walki z oszustwami podatkowymi. Powołane rozwiązania zostaną ocenione w aspekcie celowości i zasadności ich wprowadzenia.

SŁOWA KLUCZOWE: VAT, karuzela podatkowa, JPK

Summary:

In conclusion, the Ministry of Finance of Poland has been struggling with VAT fraud for many years. Estimates of the European Commission indicate that in 2013, the VAT gap in Poland amounted to approximately PLN 42.8 billion PLN. Therefore, efforts to limit the withdrawal of money from the state budget are justified. Definitely the best method to fight against frauds is to use innovative technologies that allow to detect potentially dangerous transactions before the VAT fraud process is completed. However, we should not forget about the huge responsibility that lies currently on the tax authorities. In case of a mistake, they can result in destructive effects for entrepreneurs. Taxpayers should be protected by law, in particular through ad hoc dispute resolution.

KEY WORDS: VAT, carousel fraud, SAF

Autor

Magdalena Stopiak – studentka prawa na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Autorka wystąpień oraz publikacji dotyczących prawa cywilnego oraz prawa gospodarczego i handlowego. Czynnny członek Koła Naukowego Prawa Cywilnego Uniwersytetu Jagiellońskiego.